

Становище

от

проф. Румен Байрактаров за дисертационния труд на Росен Алексеев Идеалов на тема : Произведенията за кларинет и виолончело в творчеството на българските композитори (в периода на 1984-2009 година). За присъждане на образователната и научна степен „доктор”. НМА „проф. Панчо Владигеров”, Инструментален факултет, катедра „Камерна музика и съпровод”.

Представеният дисертационен труд на Росен Идеалов е развит в обем от 157 страници и съдържа: Въведение, Три глави, Заключение и Библиография. Запознавайки се подробно с дисертацията останах с впечатлението за един задълбочен труд в който ясно личи стремежа на докторанта да развие темата във всички нейни аспекти. Още във въведението Росен Идеалов очертава основните опорни точки на тематичното развитие, както и елементите и методите на които се опира настоящото изследване. Както във всяка подобна разработка така и в този дисертационен труд въведението има важно значение за излагане на основните насоки, проблеми и задачи на предстоящото развитие. Тук е посочен един от най-важните фактори за написване на настоящата дисертация. Става дума за стимула, за основната мотивация което е важна предпоставка за успех. Във въведението докторантът е предоставил и кратка информация за съдържанието на трите глави, което дава ясна представа за предстоящото тематично развитие на материала. Както подчертава Росен Идеалов първа глава е представена в две части: аспекти на диалогичността в произведенията за кларинет и виолончело и творби за кларинет и виолончело в световното музикално творчество. По отношение на диалогичността и разсъжденията в тази посока мисля, че това е една много добра идея на докторанта. Разсъждавайки върху понятието диалогичност, общуване между инструментите той прави важния извод, че диалогът е свързан с музикално-драматургическото развитие на една творба, с някои идейни художествени решения, с личния стил на автора и пр. Неслучайно въпросът „аспекти на диалогичността” е поставен и развит още в началото на дисертационния труд, тъй като той е основен и се отнася за всички творби посочени и анализирани в настоящия труд. Росен

Идеалов развива и въпроса за специфичната полифонична композиционна техника преобладаваща при творби за два инструмента. Тук той показва добри познания в тази посока, както в исторически план, така и в съвременната композиционна техника. Подобаващо място в първа глава Росен Идеалов е отделил за творби за кларинет и виолончело от световно известни композитори. Тук трябва да направим уточнението, че този втори дял от първа глава е част от един обемен преглед на произведения за кларинет и виолончело, както от автори от различни композиторски школи и стилове от целия свят, така и от съвременни български композитори. Анализите представени от Росен Идеалов показват висок професионализъм и нещо много важно - добра теоретична подготовка, отлично познаване на спецификата на различните музикални елементи, включително и на различните видове композиционни техники. Важно е да отбележим един факт. Част от тези творби на чужди автори като Янис Ксенакис и Дерек Бермел са представени пред българската публика от Росен Идеалов и виолончелистите Джефри Дийн и Агнешка Дзюбак. Голямо значение за професионално направените анализи има факта, че те са направени от изпълнител вникнал в дълбочина, съпреживял изпълняваните творби. Втора и трета глава на докторската дисертация са посветени изцяло на творби за виолончело и кларинет от български композитори. Представени са автори с различни естетически и стилови особености, със свой почерк и музикален език. Това е една нелека задача която изисква индивидуален подход към всяка творба от интерпретационна гледна точка за разкриване на художествените идеи на всеки автор, решенията за тяхната реализация. Още във въведението Росен Идеалов формулира методът на своето изследване, който включва структурен, полифоничен, стилистически анализ на произведенията от изпълнителска гледна точка. По-горе стана дума за неговата отлична теоретична подготовка, която е важно допълнение към неговата активна изпълнителска дейност. Към края на това становище бих искал да изкажа едно обобщено впечатление от личността на Росен Идеалов. Преди всичко той е един прекрасен инструменталист, активен участник в концертния живот. Тук бих добавил и неговите солидни знания в областта на теорията, което го определя като всеотдайно развит и активен талантлив музикант. Много е важно да се отбележи и неговата педагогическа работа като преподавател в НМА „проф.Панчо Владигеров”. Активната му концертна дейност като изпълнител и теоретичните му познания са добра

предпоставка за успешна педагогическа работа. Искам да подчертая и още нещо. Изпълнители като Росен Идеалов много често са стимул за българските композитори да пишат нови творби, които обогатяват българското музикално творчество. Напълно споделям личната оценка на Росен Идеалов за приносния характер на своята дисертация. Подробно и коректно той излага всички аспекти на своето изследване, които дават сериозни основания за приносния характер на дисертационния труд. Предложените анализи представляват сериозен принос в областта на теоретичните изследвания на българското музикално творчество. В заключение искам да подчертая високото професионално ниво на дисертационния труд и предлагам на уважаемото научно жури да допусне Росен Идеалов до защита на докторската си дисертация и да му бъде присъдена образователната и научна степен „доктор”.

Проф. Румен Байрактаров